

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education

S.Y.B. A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment
Semester III

GENERAL INSTRUCTION:

1. **Handwritten assignments** are compulsory (for ODL mode students). Typed or printed assignments are generally **not accepted**,
2. Do not copy the points, matter from the text while writing home Assignment mention your own point/Opinions whenever necessary.
3. Your answer should include how you would apply the knowledge in real life situations.
4. Home assignment is useful for self-analysis of your preparation of the final examination and Progress.

सूचना :

१. हस्तलिखित गृहपाठ अनिवार्य आहे .टाईप केलेले किंवा छापील गृहपाठ स्वीकारले जाणार नाहीत.
२. गृहपाठ लिहिताना पाठ्यपुस्तकातील मुद्दे जशाच्या तशा कॉपी करू नयेत .आवश्यकतेनुसार स्वतःचे विचार व मत मांडावीत .
३. तुमच्या उत्तरामध्ये संबंधित ज्ञान प्रत्यक्ष जीवनात कसे वापरता येईल याचा समावेश असावा.
४. गृहपाठ अंतिम परीक्षेच्या तयारीचे व प्रगतीचे स्वयंमूल्यांकन करण्यासाठी उपयुक्त ठरतो.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

AECC - I: ENVIRONMENTAL STUDIES – I

- **Write Any 6 Questions from the following.**

(06*05=30)

1. Write a note on functions of Ecosystems.
2. Describe desertification.
3. What is in-situ conservation of biodiversity?
4. Write a note on sustainability.
5. Write a note on sustainable development.
6. Explain different types of ecosystem.
7. Write a note on scope of Environmental studies.
8. Write a note on “Food Chain”.

- **खालीलपैकी कोणत्याही ६ प्रश्नांची उत्तरे लिहा .**

(०६*०५=३०)

१. परिसंस्थेच्या कार्यावर टिप लिहा.
२. वाळवंटीकरणाचे वर्णन करा.
३. जैवविविधतेचे अंतर्गत संवर्धन म्हणजे काय?
४. शाश्वतता यावर सविस्तर टिप लिहा.
५. शाश्वत विकास यावर सविस्तर टिप लिहा.
६. परिसंस्थेच्या विविध प्रकारांचे स्पष्टीकरण द्या.
७. पर्यावरण अभ्यासाचे स्वरूप लिहा.
८. “अन्न साखळी” यावर टीपा लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

ENGLISH

CC-A-I: Compulsory English – I

- Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)

1. Briefly discusses how the manager surprised in 'The Verger'.
2. Discuss Phatik's experience at new school?
3. How was Phatik treated at his uncle's house by his aunt?
4. What are the themes explored in 'The Verger'.
5. Summarise 'A Simple Philosophy' in your own words.
6. Discuss the significance of the lines "Mother, the holidays have come, from The Home Coming".
7. Discuss the qualities of a good leader.
8. What is Soft skill? Discuss various soft skills.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

EC - 1: English Communication – I

- Write Any 3 Questions from the following. (03*05=15)

1. Discuss the modes of communication.
2. Write a short note on 'Grapevine Communication'.
3. Explain the noise barriers.
4. What are the advantages of group discussion?
5. Explain the different types of interviews.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

मराठी (MARATHI)

MIL1-I: 'मराठी भाषिक संज्ञापनकौशल्ये'

- खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा ०३) .x ०५ (१५ =
- १. श्रवणकौशल्य सुधारण्याचे उपाय लिहा.
- २. प्रसारमाध्यमाची तत्वे लिहा.
- ३. उलटा पिरॅमिडची रचना लिहा.
- ४. माहितीपट निर्मितीचे हेतू लिहा.
- ५. ट्विटरचे फायदे लिहा.
- ६. व्यक्तिमत्व विकासात भोषेच स्थान स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

HINDI (हिंदी)

MIL2-I: हिंदी भाषा शिक्षण-I

• निम्नलिखित में से कोई भी 3 प्रश्न हल कीजिए। (03 × 05 = 15)

१. हिंदी वर्णमाला का परिचयात्मक विवरण दीजिए।
२. स्वराघात क्या है? विश्लेषण कीजिए।
३. ज्योति जैन का जीवन परिचय दीजिए।
४. डॉ. लता अग्रवाल की सामान्य जानकारी दीजिए।
५. 'शिक्षा' लघु कथा की पात्र नंदिता का परिचय दीजिए।
६. 'ममता' लघु कथा का विश्लेषण कीजिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

ENGLISH
SEC-1-A-I: Advanced Study of English Language – I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Describe the speech mechanism with a diagram of the organs of speech.
2. Classify English vowels based on tongue height and position.
3. Discuss the concept of “register” in sociolinguistics.
4. Explain the difference between free and bound morphemes.
5. What are pidgins and creoles? Provide examples.
6. Compare British and American English in terms of pronunciation, vocabulary and grammar.
7. Analyze the process of code-switching in multilingual societies with examples.
8. Explain the classification of English consonants with IPA symbols.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

संस्कृत

SEC 1-D-I : संस्कृतार्णवः – १ (Sanskritarnavaha – I)

• खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा ०३) .x ०५ (१५ =

१. सः अवदत्, "अयि मित्र! भवान् विठ्ठलप्रतिमां मा पश्यतु एव। भवतः नेत्रयोः उपरि वखपट्टिकाबन्धनं कृत्वा अहं भवन्तं मन्दिरं नेष्यामि। विठ्ठलप्रतिमायाः पुरतः भवन्तं स्थापयामि। भवान् विठ्ठलमूर्तिं हस्ताभ्यामेव स्पृष्ट्वा रज्जुसाहाय्येन तस्याः कटे मापनं करोतु। तद्द्वारा सुवर्णमेखलां सज्जीकृत्य ददातु" इति। भाषांतर करा.
२. अथ सहासं सोऽब्रवीत् को नाम खपुष्पावितः शशशृङ्गायितः (कमठीस्तन्यायितः) सरीसृपश्रवणायितः भेकरसनायितः (वन्ध्यापुत्रायितश्च) शिवोऽस्ति ? य एवं रक्षिष्यति, दृश्यतां च एवैषोऽस्माभिः पाशैर्बद्ध्वा चपेटैस्ताड्यमानो विजयपुरं नीयते। इतश्च सूर्यप्रभाभिररूणीक्रियमाणे भूभागे अरूणश्मश्रवोऽपि सेनाः सज्जीकृतवन्तः। भाषांतर करा.
३. कोशाध्यक्षः कोशप्रवेश्यं रत्नं सारं फल्गु कुप्यं वा तज्जातकरणाधिष्ठितः प्रतिगृह्णीयात्। ताम्रपर्णिकं पाण्ड्यकवाटकं पाशिक्यं कौलेयं चौर्ण्यं माहेन्द्रं कार्दमिकं स्रौतसीयं हादीयं हैमवतं च मौक्तिकम्। शुक्तिः शङ्खः प्रकीर्णकं च योनयः। भाषांतर करा.
४. वयमद्य शिवमवश्यमेव विजेष्यामहे; परं तथाऽपि न जानीमहे किमिति कम्पत इव हृदयम्। ससंदर्भस्पष्टीकरण करा.
५. एतमु एवाऽऽङ्गिरसं मन्यन्तेऽङ्गानां यद्रसः ॥ ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा.
६. देशे काले च पात्रे च तहानं सात्त्विकं विदुः ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा.
७. रूपकाचे प्रकार सांगून, व्यायोग प्रकारच्या आधारे आतिथ्यं जीवितप्रदानेन या पाठाचे मूल्यमापन करा.
८. 'अनुशासनम्' या उताऱ्याचा आशय सांगून, त्यातील उपदेशावर आपली मते स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

SOCIOLOGY
SEC1-K-I: Introduction to Population and Society

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Write briefly about population density.
2. Give information about death registration.
3. Give the principles of population transition theory.
4. Give the effects of migration.
5. Give information about abortion ban.
6. Explain the correlation between population and poverty.
7. Explain the causes and types of migration by defining it.
8. Explain the origin, motives and broad approach of population education.

समाजशास्त्र
SEC1-K-I : लोकसंख्या व समाज - परिचय

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. लोकसंख्या घनतेबद्दल थोडक्यात लिहा.
२. मृत्यू नोंदणीविषयी माहिती द्या.
३. लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांताची तत्वे सांगा.
४. स्थलांतराचे परिणाम नमूद करा.
५. गर्भपातबंदीविषयी माहिती द्या.
६. लोकसंख्या आणि दारिद्र्य यांतील परस्परसंबंध स्पष्ट करा.
७. स्थलांतराची व्याख्या करून त्याची कारणे व प्रकार स्पष्ट करा.
८. लोकसंख्या शिक्षणाची उत्पत्ती, गरज व व्यापक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

PSYCHOLOGY
SEC1-L - I: Health Psychology

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Describe the sources of stress.
2. Which are emotional responses to chronic, fealty disorders?
3. Explain the characteristics of health compromising behaviors.
4. What is the role of coping behavior in stress management?
5. What are the different types and sources of stress?
6. Define stress, its nature and types.
7. Define Health Psychology and explain its nature and aims.
8. Explain Health-promoting behaviors: Diet, exercise, sleep and vaccination.

मानसशास्त्र
SEC1-L – I : आरोग्य मानसशास्त्र

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. तणावाचे स्रोत वर्णन करा.
२. दीर्घकालीन व दुर्बल करणाऱ्या विकारांवरील भावनिक प्रतिक्रिया कोणत्या असतात?
३. आरोग्याला बाधा आणणाऱ्या वर्तनांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
४. तणाव व्यवस्थापनात सामना करण्याच्या वर्तनाची (Coping Behaviour) भूमिका काय आहे?
५. तणावाचे विविध प्रकार व त्यांचे स्रोत कोणते आहेत?
६. तणावाची व्याख्या करा. त्याचे स्वरूप व प्रकार स्पष्ट करा.
७. आरोग्य मानसशास्त्राची व्याख्या करा व त्याचे स्वरूप व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
८. आरोग्यवर्धक वर्तन स्पष्ट करा : आहार, व्यायाम, झोप व लसीकरण.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

MATHEMATICS
SEC1-N-I: Operational Research

- **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

ENGLISH
DSE 1 - A - I : Appreciating Drama – I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. What makes a one-act play unique?
2. How can minor forms of drama be used to explore complex themes or social issues in a concise and accessible way?
3. What are the defining characteristics of minor forms of drama, and how do they differ from full-length plays?
4. What are the unique challenges and opportunities of street play?
5. What are the key elements of pantomime?
6. How does the play critique or explore societal expectations surrounding love and marriage in the drama 'A Midsummer Night's Dream'?
7. Portray the characters of Hermia and Helena.
8. What is the significance of Puck's role as a trickster figure?

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

MARATHI) मराठी)

DSE1-B-1 : आधुनिक मराठी साहित्य : प्रवाहवाटा

• खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

१. 'लोकबिरादरी प्रकल्पा'त कोणत्या प्रकारचे व्यावसायिक शिक्षण दिले जाते?
२. 'प्रकाशवाटा' या आत्मचरित्रामधून आमटे परिवारातील कोणाचे चित्रण आले आहे?
३. आनंदवनातील आणि शाळेतील एकाकीपणा घालविण्यासाठी डॉ. प्रकाश आमटे यांनी कोणते प्रयत्न केले?
४. डॉ. प्रकाश आमटे यांचा अमेरिकेमधील मुलाखतीचा अनुभव लिहा.
५. लोकबिरादरी प्रकल्पातर्गत कोणते नवे प्रकल्प सुरू करण्यात आले?
६. डॉ. प्रकाश आमटे यांना पुरस्कारानंतर अभिनंदनाचे आलेल्या संदेशांची माहिती लिहा.
७. 'लोकबिरादरी प्रकल्पा'चे स्वरूप स्पष्ट करा.
८. 'प्राण्यांचे गोकुळ' या लेखात डॉ. प्रकाश आमटे यांनी कोणकोणत्या प्राण्यांची ओळख करून दिली आहे, ते लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

हिंदी (Hindi)

DSE 1-C-1: काव्यशास्त्र और साहित्य के भेद

• निम्नलिखित में से कोई भी 6 प्रश्न हल कीजिए। (06 × 05 = 30)

१. काव्य की विभिन्न परिभाषाओं पर प्रकाश डालिए।
२. काव्य के तत्त्वों पर प्रकाश डालिए।
३. काव्य के आंतरिक स्वरूप पर प्रकाश डालिए।
४. काव्य के हेतुओं का सक्षम वर्णन कीजिए।
५. रस के अवयवों पर प्रकाश डालिए।
६. भिन्न-भिन्न आचार्यों के मतानुसार काव्य लक्षणों पर प्रकाश डालिए।
७. शब्द शक्तियों का सोदाहरण परिचय दीजिए।
८. रसों का सोदाहरण परिचय दीजिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

SANSKRIT (संस्कृत)
DSE1-D-1: काव्यशास्त्रम् (Kavyashastram)

• खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)

१. शब्दशक्तीमधील व्यंजना स्पष्ट करा.
२. यश या काव्यप्रयोजनाचे स्पष्टीकरण करा.
३. काव्याचे लक्षण लिहा.
४. अतिशयोक्ती अलंकार स्पष्ट करा.
५. उपजातिवृत्त स्पष्ट करा.
६. मन्दाक्रान्ता वृत्त स्पष्ट करा.
७. काव्यप्रयोजने'स्पष्ट करा.
८. काव्यप्रकाशाचे मंगलाचरण स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

HISTORY
DSE1-E-I: Medieval India - Sultanate Period

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Write information about the buildings of the Delhi Sultanate Period.
2. Explain the experiment of Muhammad bin Tughlaq to change the capital.
3. Explain the revenue policy of Firoz Shah Tughlaq.
4. Explain the administrative system of Vijayanagara.
5. Explain the disintegration of the Bahamani power.
6. Write in detail about the administrative reforms of the Alauddin Khilji.
7. Write the causes of the decline of Delhi Sultanate.
8. Explain the Contribution of Harihar and Buk in the Vijayanagara Empire.

इतिहास

DSE1-E-I : मध्ययुगीन भारत - सुलतान काळ

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. दिल्ली सल्तनत काळातील इमारतींबाबत माहिती लिहा.
२. मुहम्मद बिन तुघलक यांच्या राजधानी बदलण्याच्या प्रयोगाचे स्पष्टीकरण द्या.
३. फिरोजशाह तुघलक यांच्या महसूल धोरणाचे स्पष्टीकरण करा.
४. विजयनगर साम्राज्याच्या प्रशासकीय व्यवस्थेचे स्पष्टीकरण करा.
५. बहामनी सत्तेच्या ज्हासाचे स्पष्टीकरण करा.
६. अलाउद्दीन खिलजी यांच्या प्रशासकीय सुधारणांबाबत सविस्तर लिहा.
७. दिल्ली सल्तनतीच्या ज्हासाची कारणे लिहा.
८. विजयनगर साम्राज्यात हरिहर व बुक्का यांच्या योगदानाचे स्पष्टीकरण करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

ECONOMICS

DSE1-G-I: Micro Economics – I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. State the limitations of microeconomics.
2. Write the reasons for the decrease in marginal rate of return.
3. Briefly explain the indifference curve.
4. Briefly write the limitations of diminishing marginal utility.
5. Explain the assumptions of the law of supply.
6. Write in detail the basic economic problems in economics.
7. Explain in detail the law of supply.
8. Explain in detail the law of diminishing marginal utility.

अर्थशास्त्र

DSE1-G-I : सूक्ष्म अर्थशास्त्र - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. सूक्ष्म अर्थशास्त्राच्या मर्यादा नमूद करा.
२. सीमांत परताव्याचा दर कमी होण्याची कारणे लिहा.
३. उदासीनता वक्र (Indifference Curve) थोडक्यात स्पष्ट करा.
४. सीमांत उपयुक्तता कमी होण्याच्या नियमाच्या मर्यादा थोडक्यात लिहा.
५. पुरवठ्याच्या नियमाची गृहितके स्पष्ट करा.
६. अर्थशास्त्रातील मूलभूत आर्थिक समस्या सविस्तर लिहा.
७. पुरवठ्याचा नियम सविस्तर स्पष्ट करा.
८. सीमांत उपयुक्तता कमी होण्याचा नियम सविस्तर स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

POLITICAL SCIENCE
DSE1-H-I: Western Political Thought - I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Explain the importance of the military class and the philosopher-guardian in Plato's ideal state.
2. Explain the types of revolutions mentioned by Aristotle.
3. Briefly write Machiavelli's view on human nature.
4. Explain the importance of exercise and music in Plato's educational thought.
5. Explain why John Locke is called the father of liberalism?
6. Explain Aristotle's views on slavery in detail.
7. Comment in detail on 'Machiavelli distinguished between religion and politics.
8. Evaluate John Locke's theory of the social contract.

राज्यशास्त्र

DSE1-H-I : पाश्चिमात्य राजकीय विचार - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. प्लेटोच्या आदर्श राज्यात लष्करी वर्ग व तत्त्वज्ञ-रक्षक (Philosopher-Guardian) यांच्या महत्त्वाचे स्पष्टीकरण करा.
२. अॅरिस्टॉटल यांनी सांगितलेल्या क्रांतींचे प्रकार स्पष्ट करा.
३. मानवी स्वभावाबाबत मॅकियावेली यांचे मत थोडक्यात लिहा.
४. प्लेटोच्या शैक्षणिक विचारात व्यायाम व संगीत यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
५. जॉन लॉक यांना उदारमतवादाचा जनक का म्हटले जाते, ते स्पष्ट करा.
६. गुलामगिरीबाबत अॅरिस्टॉटल यांचे विचार सविस्तर स्पष्ट करा.
७. 'मॅकियावेली यांनी धर्म आणि राजकारण यांमध्ये भेद केला' या विधानावर सविस्तर टिप्पणी करा.
८. जॉन लॉक यांच्या सामाजिक करार सिद्धांताचे मूल्यमापन करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

PUBLIC ADMINISTRATION
DSE1 -J-I: Personal Administration - I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Explain the nature of personnel administration.
2. Write the function of civil service.
3. Explain the types of training.
4. Highlight the importance of promotion.
5. Briefly explain the recruitment process.
6. Explain the nature and scope of personnel administration.
7. Explain the meaning and types of recruitment.
8. Describe the types of training in detail.

लोकप्रशासन

DSE1-J-I: कार्मिक प्रशासन - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. कार्मिक प्रशासनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२. नागरी सेवांची कार्ये लिहा.
३. प्रशिक्षणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
४. पदोन्नतीचे महत्त्व अधोरेखित करा.
५. भरती प्रक्रियेचे थोडक्यात स्पष्टीकरण करा.
६. कार्मिक प्रशासनाचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
७. भरतीचा अर्थ व प्रकार स्पष्ट करा.
८. प्रशिक्षणाचे प्रकार सविस्तर वर्णन करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

SOCIOLOGY
DSE1-K-I: Foundations of Sociological Thoughts

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. State the characteristics of social facts.
2. State the information about production relations.
3. State the characteristics of social action.
4. State the reasons for the rise of nationalism.
5. Explain the direct argument theory of August Comte.
6. Explain Max Weber's theory of social action.
7. Explain Durkheim's theory of suicide.
8. Explain Karl Marx's theory of historical materialism.

समाजशास्त्र
DSE1-K-I: समाजशास्त्रीय विचारांची पायाभरणी

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. सामाजिक तथ्यांची वैशिष्ट्ये नमूद करा.
२. उत्पादन संबंधांविषयी माहिती द्या.
३. सामाजिक क्रियेची वैशिष्ट्ये नमूद करा.
४. राष्ट्रवादाच्या उदयाची कारणे नमूद करा.
५. ऑगस्ट कॉमंते यांच्या प्रत्यक्ष युक्तिवाद सिद्धांताचे स्पष्टीकरण करा.
६. मॅक्स वेबर यांच्या सामाजिक क्रिया सिद्धांताचे स्पष्टीकरण करा.
७. दुर्खीम यांच्या आत्महत्या सिद्धांताचे स्पष्टीकरण करा.
८. कार्ल मार्क्स यांच्या ऐतिहासिक भौतिकवाद सिद्धांताचे स्पष्टीकरण करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

ENGLISH
DSE 2-A-I: Appreciating Poetry - I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. What is the tone of the poem 'The Nightingale'?
2. What is the theme of the poem 'The Sun Rising'?
3. Discuss the paradox in 'Ode on a Grecian Urn'.
4. What social injustices does Blake highlight in London, and how does he use imagery to emphasize them?
5. Compare and contrast the depiction of nature in The Nightingale and to a Skylark.
6. What are some essential features of poetry?
7. What were the main features of poetry during the Romantic period?
8. What themes were common in Modernist poetry?

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

MARATHI) मराठी)
DSE 2-B-I : साहित्यविचार

• खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा ०६) .x ०५ (३० =

१. शब्दालंकाराचे एकूण प्रकार किती व कोणते? ते सविस्तर लिहा.
२. ललित साहित्य व ललितेतर साहित्य यातील फरक स्पष्ट करा.
३. मम्मटांची साहित्यविषयक प्रयोजने लिहा.
४. साहित्य वाचनाची उद्दिष्टे सविस्तर लिहा.
५. साहित्याच्या भाषेविषयी सविस्तर माहिती लिहा.
६. साहित्याची विविध प्रयोजने उदाहरणसाहित स्पष्ट करा.
७. साहित्यिकांची गुणवैशिष्ट्ये लिहा.
८. साहित्यनिर्मितीमधील स्फूर्तीचे कार्य स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

HINDI (हिंदी)

DSE 2-C-I: मध्ययुगीन काव्य तथा उपन्यास साहित्य

• निम्नलिखित में से कोई भी 6 प्रश्न हल कीजिए। (06*05=30)

१. कबीर के व्यक्तित्व और कृतित्व पर प्रकाश डालिए ।
२. कबीर की भक्ति भावना पर प्रकाश डालिए ।
३. मीराबाई के भक्ति भावना का विश्लेषण कीजिए।
४. उपन्यास के तत्वों पर प्रकाश डालिए ।
५. एक पत्नी के नोट्स उपन्यास के देशकाल वातावरण पर प्रकाश डालिए ।
६. कविता की चारित्रिक विशेषताओं को स्पष्ट कीजिए ।
७. कबीर के काव्य की विशेषताएं लिखिए ।
८. एक पत्नी के नोट्स उपन्यास की कथावस्तु लिखिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

SANSKRIT (संस्कृत)

DSE2-D-I: ऋग्वेदः, ब्राह्मणग्रन्थाः

• खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा ०६) .x ०५ (३० =

१. स स जार्यमानः परमे व्योमन्याविद्भिरभवन्यात्तरिचने ।
अस्य क्रत्वां समिधानस्त्वं मुज्मना प्र द्यावां शोचिः पृथिची अरोचवत् ॥ भाषांतर करा.
२. कीदृङ्ङिन्द्रः सरसे का दृशीका यस्येदं दुतीरसरं पराकात्।
आ च गच्छान्मित्रमेना दधामाथा गवां गोपतिनो भवति ॥ भाषांतर करा.
३. नाहं तं बैदु दभ्यं ददमत्स यस्येदं दुतीरसरं पराकात्।
न तं गृह्णन्ति स्त्रवतो गभीरा हता इन्द्रेण पणयः शयध्ये ॥ भाषांतर करा.
४. एषा जनं दर्शता बोधवेन्ती सुगान्युथः कृण्वती पात्यये।
बृहद्रथा बृहती विश्वमिन्योषा ज्योतिर्यच्छत्यो अनाम् ॥ भाषांतर करा.
५. स भूमिं विछर्तो युत्वात्यंतिष्ठदशाङ्गुलम् । ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा.
६. अवधं ज्योतिरवितेर्तावृधो देवस्य यलोकं सवितुर्मनामहे ॥ ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा.
७. 'सरमापणिकथा तुमच्या भाषेत लिहून तिचे औचित्य स्पष्ट करा.
८. अग्निसूक्ताचे रसग्रहण लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

HISTORY

DSE2-E - I: Glimpses of the Modern World – I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Write information about Martin Luther King.
2. Write the Provisions of the Treaty of Paris.
3. Right the objectives of Carbonari Movement.
4. State the objectives of the establishment of the United Nations.
5. State the consequences of the Russian Revolution
6. Write detail causes for the French Revolution.
7. Write the information about unification of Germany
8. Explain the consequences of the World War - I.

इतिहास

DSE2-E-I : आधुनिक जगाची झलक - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. मार्टिन ल्यूथर किंग यांच्याबद्दल माहिती लिहा.
२. पॅरिस करारातील तरतुदी लिहा.
३. कार्बोनारी चळवळीची उद्दिष्टे लिहा.
४. संयुक्त राष्ट्र संघटनेच्या स्थापनेची उद्दिष्टे नमूद करा.
५. रशियन क्रांतीचे परिणाम नमूद करा.
६. फ्रेंच राज्यक्रांतीची कारणे सविस्तर लिहा.
७. जर्मनीच्या एकीकरणाबाबत माहिती लिहा.
८. पहिल्या महायुद्धाचे परिणाम स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

ECONOMICS
DSE2-G-I : Macro Economics - I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Explain the nature of macroeconomics.
2. Write the importance of national income.
3. What is aggregate demand function?
4. What is under employment equilibrium?
5. Explain the concept of average propensity to consume.
6. Explain the concept of multiplier.
7. Explain the various concepts of national income.
8. Explain in detail the factors affecting consumption expenditure.

अर्थशास्त्र
DSE2-G-I : व्यापक अर्थशास्त्र - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. व्यापक अर्थशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२. राष्ट्रीय उत्पन्नाचे महत्त्व लिहा.
३. एकूण मागणी फलन म्हणजे काय?
४. अल्प रोजगार समतोल म्हणजे काय?
५. उपभोगाची सरासरी प्रवृत्ती (Average Propensity to Consume) ही संकल्पना स्पष्ट करा.
६. गुणक (Multiplier) ही संकल्पना स्पष्ट करा.
७. राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.
८. उपभोग खर्चावर परिणाम करणारे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

POLITICAL SCIENCE

DSE2-H-I : Political Journalism - I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Explain the features of the Radio media.
2. State the features of the Television media.
3. Explain the history of world journalism
4. Explain the role of political satirist
5. What is the law-making process in India?
6. State the importance of Journalism.
7. Describe the media of political journalism
8. Explain the nature and scope of political journalism.

राज्यशास्त्र

DSE2-H-I : राजकीय पत्रकारिता - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. रेडिओ माध्यमाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
२. दूरदर्शन माध्यमाची वैशिष्ट्ये नमूद करा.
३. जागतिक पत्रकारितेचा इतिहास स्पष्ट करा.
४. राजकीय उपहासकाराची (Political Satirist) भूमिका स्पष्ट करा.
५. भारतामधील कायदेनिर्मिती प्रक्रिया काय आहे?
६. पत्रकारितेचे महत्त्व नमूद करा.
७. राजकीय पत्रकारितेची माध्यमे वर्णन करा.
८. राजकीय पत्रकारितेचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

PUBLIC ADMINISTRATION
DSE2-J-I: Development Administration-I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Explain the function of Development administration.
2. Write the Causes of failure of Development administration.
3. Explain the Scope of Development administration.
4. Explain Fred Riggs's approach to the study of development administration.
5. Explain the symbols that influence the administration system.
6. Write the characteristics of public private partnership.
7. 'Fred Riggs's contribution in Development administration' write in detail.
8. Explain the environmental approach in detail.

लोकप्रशासन
DSE2-J-I: विकास प्रशासन - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. विकास प्रशासनाची कार्ये स्पष्ट करा.
२. विकास प्रशासनाच्या अपयशाची कारणे लिहा.
३. विकास प्रशासनाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
४. विकास प्रशासनाच्या अभ्यासासाठी फ्रेड रिग्स यांचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
५. प्रशासन व्यवस्थेवर प्रभाव टाकणारी प्रतीके (Symbols) स्पष्ट करा.
६. सार्वजनिक-खाजगी भागीदारीची (Public Private Partnership) वैशिष्ट्ये लिहा.
७. 'विकास प्रशासनात फ्रेड रिग्स यांचे योगदान' सविस्तर लिहा.
८. पर्यावरणीय दृष्टिकोन सविस्तर स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

SOCIOLOGY

DSE2-K-I: Society in India: Understanding Issues

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Explain the concept of female feticide and write the reasons.
2. Explain gender, inequality and discrimination.
3. Discuss the impact of gender institutions.
4. Write information about civil society and rural society.
5. Explain the issue of unemployment.
6. Discuss the nature of social problems by defining them.
7. Explain the meaning of the state and the guiding principles of state policy.
8. Explain the causes of human trafficking by defining human trafficking.

समाजशास्त्र

DSE2-K-I: भारतातील समाज : समस्यांचे आकलन

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. स्त्री भ्रूणहत्या ही संकल्पना स्पष्ट करा व तिची कारणे लिहा.
२. लिंग, असमानता व भेदभाव स्पष्ट करा.
३. लिंगाधारित संस्थांचा परिणाम चर्चा करा.
४. नागरिक समाज व ग्रामीण समाज यांविषयी माहिती लिहा.
५. बेरोजगारीची समस्या स्पष्ट करा.
६. सामाजिक समस्यांची व्याख्या करून त्यांचे स्वरूप चर्चा करा.
७. राज्याचा अर्थ व राज्य धोरणाची मार्गदर्शक तत्वे स्पष्ट करा.
८. मानव तस्करीची व्याख्या करून मानव तस्करीची कारणे स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

ENGLISH

SEC 2-A-I: Mastering Communication Skills – I

- **Write Any 3 Questions from the following. (03*05=15)**
 1. Explain the steps to join a group conversation without interrupting.
 2. Draft a formal email declining a seminar invitation.
 3. How does digital literacy enhance workplace communication?
 4. Describe three best practices for a project presentation.
 5. Write a dialogue where person A asks for permission to leave early and person B refuses politely.
 6. You are at a networking event. Introduce yourself to a stranger, join their conversation and later exit gracefully. Write the script.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

MARATHI (मराठी)

SEC 2-B-I : प्रकाशन व्यवहार आणि संपादन

• खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

1. प्रकाशन व्यवसायाचा परिचय करून द्या.
2. प्रकाशन व्यवसायाची निर्मिती सांगा.
3. पुस्तकाची बांधणी थोडक्यात सांगा.
4. मुद्रित शोधण्याचे महत्त्व सांगा.
5. प्रकाशन व्यवसायास आवश्यक गुण व प्रकाशकाचे कार्य लिहा.
6. मुद्रित शोधनात चिन्ह का वापरतात सविस्तर लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

HINDI (हिंदी)

SEC-2-C-I: अनुवाद स्वरूप एवं व्यवहार

• निम्नलिखित में से कोई भी 3 प्रश्न हल कीजिए। (03 × 05 = 15)

1. अनुवाद की सहायक सामग्री पर प्रकाश डालिए ।
2. आशु अनुवाद के विभिन्न क्षेत्रों पर प्रकाश डालिए ।
3. विज्ञापन में अनुवाद का महत्व स्पष्ट कीजिए ।
4. अनुवाद के विभिन्न प्रकारों पर प्रकाश डालिए ।
5. निम्नलिखित में से एक गद्यांश का हिंदी में अनुवाद कीजिए।
6. The stream of national consciousness flows incessantly. As the Ganga emerging in the Himalaya takes many courses and forms and fulfils the spiritual and physical needs of the people of India, similarly the thoughts of the great sages living in the caves of the Himalaya have always remained the source of inspiration for the people of his country, acting as a unifying influence in many ways. Ganga is one but has many name. Whether we call it Mandakini, Bhagirathee or by any other names, it is the same, its sacred water acting as the life-line and giving solace to the people. For all places, races, castes, villages and towns of the country the Ganga has been the loving and caring mother through out the ages. The same conception of the land of our birth as our mother has always been the main stay of national consciousness for the Indians.

सावित्रीबाई फुले वा भारताच्या पहिल्या महिला शिक्षक होत्या. त्यांनी त्यांचे आयुष्य शिक्षण प्रसार व समाज सुधारणेच्या कामात व्यतीत केले. सावित्रीबाईंचा जन्म 3 जानेवारी 1831 रोजी सातारा जिल्ह्यातील नायगाव येथे झाला. त्यांच्या आईचे नाव लक्ष्मीबाई तर वडिलांचे नाव खंडोजी नेवसे पाटील होते. 1840 साली सावित्रीबाईंचा विवाह जोतीराव फुले यांच्यासह झाला तेव्हा त्याचे वय अवघे 9 वर्षे तर जोतीरायांचे वय तेरा वर्षांचे होते. जोतीयांनी सावित्रीबाईंना शिकण्यासाठी प्रोत्साहन दिले. स्त्रियांना दुय्यम दर्जा देणाऱ्या समाजव्यवस्थेला न जुमानता सावित्रीबाईंनी श्रीमुक्ती व श्रीशिक्षणाचा पाया रचला. 1 जानेवारी 1848 ला त्यांनी त्यांचे पती जोतिबा फुले यांच्यासह पहिली मुलीची शाळा सुरू केली. खियांनी शिकणे व शिकविणे हे धर्माला अनुसरून नाही असे काही लोकांना वाटे. अशा लोकांनी सावित्रीबाईंना कठोर विरोध केला. सावित्रीबाईं शाळेत जायला निघाल्या की हे विरोधक त्यांच्यावर दगड, शेण व चिखल फेकत पण सावित्रीबाईंनी या सगळ्याला खंबीरपणे नोड दिले. बाल विवाह, सती अशा कित्येक क्रूर प्रथांना त्यांनी विरोध केला. महात्मा फुलेंनी स्थापन केलेल्या सत्यशोधक समाजाच्या कार्यातही त्यांनी हातभार लावला. त्यांनी अनेक ठिकाणी समाजसुधारणेसाठी भाषणे दिली. सावित्रीबाईंनी 'काव्यफुले' व 'बावनकशी' सुबोध रत्नाकर' हे काव्य सोया लिहिले. 1896-97 सालां दरम्यान पुण्यात प्लेगची साथ पसरली होती. सावित्रीबाई प्लेगच्या रोग्यांची सेवा करीत होत्या, तेव्हा त्यांनाही प्लेगची लागण झाली. 10 मार्च 1897 साली पोगमुळे त्यांचे निधन झाले.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

SANSKRIT (संस्कृत)

SEC2-D-I: संस्कृत-उच्चारणशास्त्र (Sanskrit Phonetics)

• खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

1. याज्ञवल्क्यशिक्षा
2. श्रुत्व संधी
3. पाणिनीय शिक्षा
4. अर्थमात्रक वर्ण
5. महर्षी पतञ्जली विरचित महाभाष्य वर्णन करा.
6. व्याकरणाचा व्याख्याकाळ चर्चा करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

HISTORY

SEC2-E - I : Art & Architecture in Early India

- **Write Any 3 Questions from the following. (03*05=15)**
 1. Write in brief about the sculpture of the Indus Valley Civilization.
 2. State the salient features of Gandhara school of Art.
 3. Give an account of the development of temple architecture during the Chalukya period.
 4. Write the salient features of Nagar temple Architecture.
 5. Describe the Town Planning in the Indus Valley Civilization.
 6. Discuss the development of rock cut Architecture in Maharashtra.

इतिहास

SEC2-E-I : प्राचीन भारतातील कला व वास्तुकला

- **खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)**
 १. सिंधू संस्कृतीतील शिल्पकलेबद्दल थोडक्यात लिहा.
 २. गांधार कला शाळेची ठळक वैशिष्ट्ये नमूद करा.
 ३. चालुक्य काळातील मंदिर वास्तुकलेच्या विकासाचा आढावा घ्या.
 ४. नागर मंदिर वास्तुकलेची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
 ५. सिंधू संस्कृतीतील नगररचनेचे वर्णन करा.
 ६. महाराष्ट्रातील शैलकृत (Rock-cut) वास्तुकलेच्या विकासाची चर्चा करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

ECONOMICS

SEC2-G-I : Basic Concept of Research Methodology - I

- **Write Any 3 Questions from the following. (03*05=15)**

1. Explain the concept of fundamental research.
2. Explain the concept of applied research.
3. Explain the need of research design.
4. Write a short note on secondary data collection.
5. Explain the importance of economics research.
6. Explain the importance of hypothesis.

अर्थशास्त्र

SEC2-G-I : संशोधन पद्धतीचे मूलभूत संकल्पना - I

- **खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)**

१. मूलभूत संशोधन (Fundamental Research) ही संकल्पना स्पष्ट करा.
२. अनुप्रयुक्त संशोधन (Applied Research) ही संकल्पना स्पष्ट करा.
३. संशोधन आराखड्याची (Research Design) गरज स्पष्ट करा.
४. दुय्यम माहिती संकलनावर थोडक्यात टिपण लिहा.
५. अर्थशास्त्रीय संशोधनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
६. परिकल्पनेचे (Hypothesis) महत्त्व स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

POLITICAL SCIENCE/PUBLIC ADMINISTRATION
SEC2-H-I/SEC2-J-I : Basics of Indian Constitution-I

• **Write Any 3 Questions from the following. (03*05=15)**

1. Discuss the right to constitutional remedies in the constitution.
2. Write in detail the contribution of the Drafting Committee of the constitution the formation of constitution.
3. Explain the philosophy of the preamble of the constitution.
4. Explain the importance of the right to religious freedom in constitution.
5. Write an essay on the 'Process of formation of The Indian Constitution.
6. Examine the fundamental rights in the constitution of India.

राज्यशास्त्र / लोकप्रशासन
SEC2-H-I / SEC2-J-I : भारतीय संविधानाची मूलतत्वे - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)**

१. संविधानातील घटनात्मक उपायांचा हक्क यावर चर्चा करा.
२. संविधानाच्या निर्मितीत मसुदा समितीचे (Drafting Committee) योगदान सविस्तर लिहा.
३. संविधानाच्या उद्देशिकेचे तत्त्वज्ञान स्पष्ट करा.
४. संविधानातील धार्मिक स्वातंत्र्याच्या हक्काचे महत्त्व स्पष्ट करा.
५. 'भारतीय संविधान निर्मिती प्रक्रिया' या विषयावर निबंध लिहा.
६. भारतीय संविधानातील मूलभूत हक्कांचे परीक्षण करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

SOCIOLOGY

SEC2-K-I : Gender Spectrum and Media

- Write Any 3 Questions from the following. (03*05=15)

1. Explain the concept of social media.
2. Give information about advertisements and women.
3. Write information about the early days of cinema.
4. Write information about markets and media.
5. Explain the different types of media by explaining the meaning of media.
6. Discuss the issue of male dominance in films.

समाजशास्त्र

SEC2-K-I : लिंग परिघ (Gender Spectrum) आणि माध्यमे

- खालीलपैकी कोणतेही ३ प्रश्न सोडवा. (०३ × ०५ = १५)

१. सामाजिक माध्यमांची संकल्पना स्पष्ट करा.
२. जाहिराती आणि स्त्रिया यांविषयी माहिती द्या.
३. चित्रपटसृष्टीच्या प्रारंभीच्या काळाविषयी माहिती लिहा.
४. बाजारपेठा आणि माध्यमे यांविषयी माहिती लिहा.
५. माध्यमांचा अर्थ स्पष्ट करून माध्यमांचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
६. चित्रपटांमधील पुरुष वर्चस्वाच्या समस्येवर चर्चा करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

GEOGRAPHY
CC-P-I: Environmental Geography – I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. What are the main causes of biodiversity loss?
2. Explain Equatorial forest type of ecosystem.
3. What are the primary threats to pond ecosystem?
4. Discuss the measures of conservation of biodiversity.
5. Describe the causes of Air pollution.
6. Define the concept of Environmental Geography and explain its nature and scope.
7. Elaborate the structure and function of an ecosystem.
8. Discuss the effects and control measures of soil pollution.

भूगोल
CC-P-I : पर्यावरणीय भूगोल - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. जैवविविधतेच्या (Biodiversity) हानीची मुख्य कारणे कोणती आहेत?
२. समतांतर जंगल प्रकार (Equatorial Forest) चे परिसंस्था (Ecosystem) स्वरूप स्पष्ट करा.
३. तळ तलाव परिसंस्थेवर (Pond Ecosystem) होणारे प्राथमिक धोके कोणते आहेत?
४. जैवविविधता संवर्धनासाठी उपाययोजना चर्चा करा.
५. हवा प्रदूषणाची कारणे वर्णन करा.
६. पर्यावरणीय भूगोलाची व्याख्या करा व त्याचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
७. एखाद्या परिसंस्थेची रचना व कार्य स्पष्ट करा.
८. माती प्रदूषणाचे परिणाम व नियंत्रणाचे उपाय चर्चा करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

POLITICAL SCIENCE
CC-H-I : An Introduction to Political Science – I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Explain difference between traditional political science and modern political science.
2. Write the features of empirical approach to the study of political science.
3. Discuss the merits and demerits of democracy.
4. Write the reasons of the emergence of modern political science.
5. Explain the divine theory of rise of state.
6. Write the features of the behaviorist approach to the study of political science.
7. Explain the types of markets by explaining the meaning of market.
8. Discuss the types of democracy in detail.

राज्यशास्त्र
CC-H-I : राज्यशास्त्राची ओळख - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. पारंपरिक राज्यशास्त्र व आधुनिक राज्यशास्त्र यांतील फरक स्पष्ट करा.
२. राज्यशास्त्राच्या अभ्यासातील अनुभवाधारित (Empirical) दृष्टिकोनाची वैशिष्ट्ये लिहा.
३. लोकशाहीचे गुणदोष चर्चा करा.
४. आधुनिक राज्यशास्त्राच्या उदयाची कारणे लिहा.
५. राज्याच्या उत्पत्तीचा दैवी सिद्धांत स्पष्ट करा.
६. राज्यशास्त्राच्या अभ्यासातील वर्तनवादी (Behaviorist) दृष्टिकोनाची वैशिष्ट्ये लिहा.
७. बाजाराचा अर्थ स्पष्ट करून बाजारांचे प्रकार स्पष्ट करा.
८. लोकशाहीचे विविध प्रकार सविस्तरपणे चर्चा करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

HISTORY

CC-E-I : History of the Marathas (1630-1707)

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Write in brief about the achievements of Shahaji Raje.
2. Explain the reasons for Chhatrapati Shivaji Maharaj's invasion of Surat.
3. Write in brief the importance of the Karnataka campaign of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
4. Take a brief review of the Navy of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
5. State the achievements of Ramchandrapant Amatya.
6. Take a review of the relations between Chhatrapati Shivaji Maharaj and Adilshahi.
7. Discuss the civil administration of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
8. Describe in detail the achievements of Chhatrapati Sambhaji Maharaj.

इतिहास

CC-E-I : मराठ्यांचा इतिहास (१६३०-१७०७)

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. शहाजी राजेच्या कार्यसिद्धीबद्दल थोडक्यात लिहा.
२. छत्रपती शिवाजी महाराजांनी सुरतेवर केलेल्या आक्रमणाची कारणे स्पष्ट करा.
३. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या कर्नाटक मोहिमेचे महत्त्व थोडक्यात लिहा.
४. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या आरमाराचा (नौदलाचा) थोडक्यात आढावा घ्या.
५. रामचंद्रपंत अमात्यांच्या कार्यसिद्धी नमूद करा.
६. छत्रपती शिवाजी महाराज व आदिलशाही यांच्यातील संबंधांचा आढावा घ्या.
७. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या नागरी प्रशासनाची चर्चा करा.
८. छत्रपती संभाजी महाराजांच्या कार्यसिद्धीचे सविस्तर वर्णन करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

ECONOMICS
CC-G-I: Financial System - I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. State the function of financial system?
2. What are the functions of commercial banks?
3. State the Function of Regional Rural Banks (RRB).
4. Explain the role of Foreign Exchange Market.
5. Explain the functions of State Cooperative Banks.
6. Explain the importance of Indian financial system.
7. Explain the role of regional rural bank (RRB).
8. Explain the features and functions of Indian capital market.

अर्थशास्त्र
CC-G-I : वित्तीय प्रणाली - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. वित्तीय प्रणालीची कार्ये नमूद करा.
२. व्यावसायिक बँकांची कार्ये कोणती आहेत?
३. प्रादेशिक ग्रामीण बँकांची (RRB) कार्ये नमूद करा.
४. परकीय चलन बाजाराची भूमिका स्पष्ट करा.
५. राज्य सहकारी बँकांची कार्ये स्पष्ट करा.
६. भारतीय वित्तीय प्रणालीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
७. प्रादेशिक ग्रामीण बँकेची (RRB) भूमिका स्पष्ट करा.
८. भारतीय भांडवली बाजाराची वैशिष्ट्ये व कार्ये स्पष्ट करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

EDUCATION
CC-M-I : Practices in Education – I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Why is secondary education is significant?
2. What are the categories of cultural change?
3. Mention any three characteristics of 'MORE' theory of Inclusive Education.
4. National Education Policy 1986.
5. Write a short note on role & functions of school in developing character of student.
6. "School as a Social Education".
7. Describe the role & function of school in developing national integration & democratic citizenship education.
8. Discuss development of secondary education before Independence in India.

शिक्षणशास्त्र
CC-M-I : शिक्षणातील व्यवहार - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. माध्यमिक शिक्षण महत्वाचे का आहे?
२. सांस्कृतिक बदलांच्या श्रेणी कोणत्या आहेत?
३. समावेशक शिक्षणातील 'MORE' सिद्धांताची कोणतीही तीन वैशिष्ट्ये नमूद करा.
४. राष्ट्रीय शिक्षण धोरण १९८६.
५. विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्त्व विकासात शाळेची भूमिका व कार्ये यावर थोडक्यात टिपण लिहा.
६. "शाळा एक सामाजिक शिक्षणसंस्था म्हणून".
७. राष्ट्रीय एकात्मता व लोकशाही नागरिकत्व शिक्षणाच्या विकासात शाळेची भूमिका व कार्ये वर्णन करा.
८. स्वातंत्र्यपूर्व भारतातील माध्यमिक शिक्षणाच्या विकासाची चर्चा करा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

MARATHI (मराठी)

CC-B-I: भाषिक कौशल्यविकास आणि आधुनिक मराठी साहित्यप्रकार: कादंबरी

१. 1960 नंतरच्या ग्रामीण कादंबरीतून कोणता आशय येताना दिसतो?
२. कादंबरी या साहित्य प्रकाराचे घटक स्पष्ट करा.
३. 'रारंग ढांग' कादंबरीतून हिमालयाचे दर्शन कशाप्रकारे होते, ते थोडक्यात लिहा.
४. विश्वनाथाच्या अंगी असणारी कोणतीही पाच प्रमुख गुणवैशिष्ट्ये लिहा.
५. भाऊ पाध्ये यांचे कादंबरी लेखन आणि कादंबरीचा आशय थोडक्यात लिहा.
६. 'रारंग ढांग' कादंबरीचे वेगळेपण तुमच्या शब्दांत लिहा.
७. 'रारंग ढांग' कादंबरीच्या अनुषंगाने जीवनातील शिस्तीचे महत्त्व तुमच्या शब्दांत लिहा.
८. आधुनिक मराठी कादंबरीची वाटचाल लिहा.

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

HINDI (हिंदी)

CC-C-I: आधुनिक काव्य, कहानी तथा व्यवहारिक हिंदी

- निम्नलिखित में से कोई भी 6 प्रश्न हल कीजिए। (06*05=30)

१. 'नाच' कविता का भावार्थ लिखिए।
२. 'देश कागज पर बना नक्शा नहीं होता' कविता का उद्देश्य लिखिए।
३. 'हॉकी खेलती लड़कियां' कविता के माध्यम से कवयित्री क्या संदेश देना चाहती है?
४. 'सलाम' कहानी का उद्देश्य लिखिए।
५. 'धरती अब भी घूम रही है' कहानी की कथावस्तु लिखिए।
६. 'दूसरे' कहानी के माध्यम से लेखक क्या संदेश देना चाहते हैं?
७. कहानी के तत्वों के आधार पर 'सजा' कहानी की समीक्षा कीजिए।
८. "देश कागज पर बना नक्शा नहीं होता" कविता का सारांश अपने शब्दों में लिखिए।

Savitribai Phule Pune University
Centre for Distance & Online Education
S.Y. B.A. Semester System - 2025-26
Home Assignment for Internal Assessment Sem III

PUBLIC ADMINISTRATION
CC-J-I: District Administration – I

• **Write Any 6 Questions from the following. (06*05=30)**

1. Write the powers of the Sub-Divisional Officer.
2. State the functions of the district administration in the revenue department.
3. Explain the importance of district administration.
4. Write the functions of the District Collector.
5. Explain the role of the Circle Inspector.
6. Discuss the history of district administration.
7. Explain the principles of law and order.
8. Explain the functions and role of the Tehsildar.

सार्वजनिक प्रशासन
CC-J-I : जिल्हा प्रशासन - I

• **खालीलपैकी कोणतेही ६ प्रश्न सोडवा. (०६ × ०५ = ३०)**

१. उपविभागीय अधिकाऱ्यांचे (Sub-Divisional Officer) अधिकार लिहा.
२. महसूल विभागातील जिल्हा प्रशासनाची कार्ये नमूद करा.
३. जिल्हा प्रशासनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
४. जिल्हाधिकारी (District Collector) यांची कार्ये लिहा.
५. वर्तुळ निरीक्षकाची (Circle Inspector) भूमिका स्पष्ट करा.
६. जिल्हा प्रशासनाचा इतिहास चर्चा करा.
७. कायदा व सुव्यवस्थेची तत्वे स्पष्ट करा.
८. तहसीलदाराची कार्ये व भूमिका स्पष्ट करा.
